

Przedpłata wynosi we Lwowie:
Rocznie 36 koron, — półrocznie 18 kor. — kwartalnie 9 kor. — miesięcznie 3 kor., za przysyłkę do domu dopłaca się 40 halercy miesięcznie.
Z przysyłką pocztową w państwie austriackiem cado rocznie 48 kor. — półrocznie 24 kor. — kwartalnie 12 kor. — miesięcznie 4 kor.
Z przysyłką pocztową za granicę do całych Niemiec rocznie 50 marek — kwartalnie 12 marek 50 fenigów — do Francji, Anglii, Włoch i Szwajcarii rocznie 80 franków — kwartalnie 20 franków.
Biuro Redakcji „Dziennika Polskiego”: pła. Mariacka: liczb 6 i 7. Telefon Nr. 171.
Rękopisów Redakcja nie zwraca.
Numer „Dziennika” kosztuje we Lwowie 10 halerczy.

DZIENNIK POLSKI

wychodzi codziennie nie wyłączając niedziel i świąt o godzinie 8 rano.

Ogłoszenia przyjmują we Lwowie:
Biuro Administracji „Dziennika Polskiego”, pła. Mariacki 6 i 7 i wszystkie Biura dzienników we Lwowie i na prowincji.
W. Wiedniu: pp. Haasenstejn & Vogler, (Otto Maas), M. Dukes, H. Schalek, A. Oppelk's Nach., Rudolf Moisse i J. Danneberg; w Paryżu: C. Adam 38 rue de Varonne.
Ogłoszenia przyjmują się za opłatą 20 halerczy od jednego wiersza (drobny druk 10 ptit).
Doniesienia o służbach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po kronice za jeden wiersz 1 koronę. Prywatne korespondencje 24 i nekrologia 40 halerczy od wiersza.
Drobne ogłoszenia 3 halerczy od wyrazu. Pomieszkania i sklepy po 2 hal. od wyrazu.
Reklamy w rubryce „Nadesłane” 60 halerczy od wiersza.

Od Administracji.
!!! Czas odnowić prenumeratę!!!
Celemi uregulowania nakładów, **upraszamy o wczesne odnowienie prenumeraty**, której warunki podane są w nagłówku obok tytułu dziennika.

Każdy prenumerator „DZIENNIKA POLSKIEGO” otrzymuje oprócz tygodniowego arkusowego dodatku powiesciowego także bezpłatnie tygodnik beletrystyczny p. t.: „ROMANS I POWIEŚĆ” zawierający dwie powieści oraz krótkie nowelki oryginalne i tłumaczone.
Zwracamy uwagę, że prenumeratorem „Dziennika Polskiego” mogą nabywać **po bardzo niższej cenie** tygodniowe pismo dla kobiet

„BLUSZCZ” zawierające wielkie tablice krajów oraz dodatki powiesciowe.
Prenumerata „Bluszcza” dla prenumeratorów „Dziennika Polskiego” wynosi kwartalnie dla prowincji **4 korony 80 h.,** we Lwowie **3 korony.**

Przesilenie w Bułgarji.
Sofia 24 maja.
(Bułgarski polityk o dziesięcinie. — Zbrojna depntarja do księcia. — Piękne widoki niedalekiej przyszłości).

Tutejsze koła urzędowe usiłują przedstawić opinię zagranicy o stosunkach bułgarskich, jako niezasadzoną i dodają z hipokryzją: „Nawet ta okryczana dziesięcina jest znacznie lepszą, aniżeli jej sława”. Wobec tego pozwólcie, iż przystęję wam sąd pewnego wybitnego polityka bułgarskiego o tej ustawie: „Uchwalone niedawno temu przez sobranie prawo o dziesięcinie, pozwala fiskusowi poprosztu obrabowywać pracującą ludność z owoców jej pilności i w pocie czoła nieraz zdobytego dobrobytu. Jest też niemal pewne, że oddat ten dobrobyt większej części Bułgarów. zdany będzie zupełnie na łaskę i nienaszkę poborców podatkowych. Faktem jest bowiem, że w czasie poprzedniego istnienia tego prawa, musiał rolnik oddawać państwu nie dziesiątą część swego zbioru, ale połowę tegoż! Prawo to jest wprost zabójcze i nigdy nie zgodzą się nań Bułgarzy. Tak samo, jak baguety czy to żandarmerii, czy żołnierzy, nie zmuszą nas do popelnienia samobójstwa ekonomicznego, tak samo narzuceni gminom wiejskim przez rząd „kmięcie” (wojci), nie zdołają nikogo z rolników przekonać, aby dobrowolnie rzucił się w przepaść ruiny... Jak w Trsteniku, tak w całym kraju włościanie będą za drzwi chat swoich wyrzuceni nielegalnych, przez administrację im narzuconych naczelników gminnych. Dziesięcina jest tedy prostą niemożliwością, a do pokonania takiej niemożliwości nie posiada ks. Ferdynand ani sztuki politycznej, ani siły wojskowej”.

Ilustrację do tego sądu bułgarskiego stanowi fakt, iż wszyscy rezerwiści, stanowiący przecież znaczną część wiejskiej ludności kraju, wszędzie zorganizowali się i swoje

karabiny Berdana wraz z przynależną amunicją trzymają w pogotowiu. Nie ulega przeto wątpliwości, że z chwilą wybiciana dziesięciny rozpoczyna się nowe i bardzo groźne rozruchy włościańskie w Bułgarji, formalne powstanie całej ludności rolniczej. W dniu 30 bni. ma przybyć do stolicy księstwa deputacja chłopów ze wszystkich stron, licząca bagatelkę... około 15.000 głów, ażeby księciu rzucić swe „aut-aut”: albo znieścienie natychmiastowe tej niesprawiedliwej, rozbojniczej — jak twierdzą zgodnie wszyscy — ustawy, albo walka na noże do ostatniej kropli krwi! W przewidywaniu wypadków tego rodzaju, rząd skonsygnował we wszystkich garnizonach siły zbrojne i trzyma je w pogotowiu do wymarszu. sama zaś Sofia żyje w rodzaju stanu wojennego. Patrole silne przebiegają ustawicznie całą okolicę miasta, w okół którego utworzono łańcuch stałych posterunków. Mimo to jasnym jest, że wszystkie te środki zaradcze nie uderamnia zamierzonej zbrojnej demonstracji chłopstwa, chyba, że przyjdzie do formalnej bitwy wojska z „deputacją”, w której być może setki z obu stron zaściela trupem ziemię. Czy jednak panowie Radosławowi i Iwaneczowi zechcą wziąć na swe barki odpowiedzialność za takie wypadki, nie wiadomo jeszcze. Sam też książę czuje podobno, że mu się pali pod stopami i stąd krąży dość uporcezywie pogłoska, iż zapagnął zdala od swej stolicy spędzić parę miesięcy — dla rozważania sytuacji politycznej w swej przybranej ojczyźnie. Opowiadają, że postanowił udać się na dłuższe zwidzenie wysławy paryskiej, poczem pojedzie nad Teplę, aby w jej wodach ożywych zaczerpnąć nowych sił do rządzenia Bułgarjami... Niechaj tymczasem w Bułgarji jego podkomendni łamią sobie głowy i nadstawiają pierś w obronie dziesięciny, on sam zaś powróci albo jako zwycięzca, albo... jako mediator.

Ta dyplomacja księcia Ferdynanda jest niezawodnie chytrą i sprytną, lecz czy będzie również skuteczną, w to nikt nie wierzy tutaj. Nie wyklucają jest nawet możebność, że ukołchani jego poddani poproszą go pięknie, aby z Karlsbadu... nie powracał już do Bułgarji! Tak, czy owak, Bułgarja i jej książę przebijają groźne przesilenie, którego przebiegu i końca nie widać wcale. Upadnie bowiem gabinet Iwaneczowa, a z nim zniemawidzona dziesięcina, to bankructwo Bułgarji jest tak pewne, jak „dwa a dwa są cztery”. Jedynem ocaleniem, w tym względzie byłaby la dziesięcina i stu nawet Kobeków nie zdoła bez niej wyprowadzić Bułgarji z finansowej insolwencji. Otóż, jeżeli rząd zechce siłą wprowadzić w życie nowy ten haracz, to ściągnie niechybnie na kraj tak szalony orkan, że ten gotów znieść i księcia i tron jego z powierzchni... Wprawdzie kraj jegoćmość jest łaskaw dla „batka” swego pochrześnika, lecz „car daleko — a Bóg wysoko”, jak mawiają za Moskalami i Bułgarzy.

My a Niemcy.
I. Bolesław Prus w ostatniej swej „Kronice tygodniowej” zamieszcza cenne uwagi o idei wszechniemieckiej, o polityce pruskiej i cywilizacji niemieckiej, a w końcu o stosunku Polaków do Niemców. Uwagi te, ubrane w formę rozmowy Prusa z pewnym starym dziennikarzem, przytaczamy poniżej, aby czytelników naszych zapoznać z poglądami znakomitego pisarza na Prusaków, ich politykę i cywilizację.
Uwagi te brzmią:
Pan X., dobiegający siódmego krzyżyka, był kiedyś publicystą i pisywał „Przegląd polityczny” do jednej z naszych gazet. Lecz gdy po zmarłym krewnym odziedziczył niewielki majątek, wycofał się z dziennikarstwa i obecnie jest jakby emerytem.

Montander zabił w pojedynku ukochanego, kapłana Doguercau. Udała. że zapomniała o krwawej zniewadzie, a nawet usidliła Montandera, jedynie na to, by się zemścić. Dom, gdzie zebrał się półżołdowcy, otacza policja, doraźny sąd kończy całą sprawę. Szesciu spiskowców rozstrzelują wojska burbońskie.
Piękną i godną uwagi jest scena egzekucji. Żołnierze nowego zaciągu, którzy nigdy nie widzieli „małego kapłana”, znalazłszy się oko w oko z jego bojownikami, wzbraniają się podnieść na niego broni. Gdy oficerowie poczynają wydawać sygnały do strzelania, ktoś z szeregu woła:
— Bataljon, w prawo zwrot!
Głos chwytają inni. Kompanja w prawo! Sekcja w prawo! — krzyczą żołnierze. — I cały oddział, nie bacząc na wściekłość oficerów, wraca do koszar.
Wtedy legitymiści wołają Szwajcarów. Ów kupny naród nie wdryga się przed rolą katowską. Szesć ofiar usują się pod szwajcarskimi strzałami na ziemię.
Z trzech owych powieści wybrałbym jednak „Tancerkę z Pompei” Jana Bertheroy.
Pod tym pseudonimem ukrywa się właściwie kobieta. Uzyskała ona już sobie chlubne nazwisko w literaturze. Ogłosiła dwa tomy wierszy („Vibrations” i „Femmes antiques”) dwie powieści historyczne („Cleopatre”, „Ximenes”) i kilka współczesnych. „Tancerka z Pompei” stanowi poczynny przyczynek do dotychczasowego dorobku pisarki.
Jest to sielanka, rozluczona na tle lubieżnego, na pół już wschodniego życia tych kolonii greckich, które w południowych Włoszech zachowały swój język aż do połowy wieków

Ma burego pieszczaka z szeroką mordą i ziemi oczyma, który nazywa się Fibus i pomimo groźnych pozorów, mógłby się podać do nagrody za łagodność. Ma dwa kanarki: Macieja i Maciejową, które, bez względu na wieloletnie pozycje, od rana do wieczora wieszczą na siebie jak dwa tygrysy.
Posiada uczzonego szpaka, który — nie wiadomo skąd — nauczył się tak nieprzyzwoitych wyrazów, że gdy damy są w pokoju, trzeba go wynosić do kuchni, a nareszcie, zajmuje się hodowlą dziwnych roślin: kaktusów, storczyków, czulków i mucholówec.
Odwidziwszy emeryta w tych dniach, zapytałem go:
— A co tam ciekawego ma pan dobrodziej na warstacie?...
— Zawsze to samo. Z rana ptaki i rośliny, ku wieczorowi polityka.
— Wojna Boerów z Anglikami?
— Eh, to tylko młodych polityków zajmują — Transwaal, Chiny, Maroko, albo wystawa paryska. Ja zaś po dawnemu, nie spuszczałem oka z Niemiec.
— Zaszło tam co nowego?
— Tymczasem nie, z wyjątkiem hołdu, jaki Austria świeżo złożyła swemu sprzymierzeńcowi. Ale za to nie brak interesujących wspomnień i przypomnień...
— Nie zechce mnie pan wtajemniczyć?...
— Owszem, chociaż wątplie, ażebym powiedział coś nowego. Zwycajam wspomnienia i przypomnienia!
— Słucham wszystkichmi uszami.
— Zaczne od przypomnień. Nie dawno francuski publicysta p. Chereadame przypomniał europejskiej, a i naszej publiczności, że, jak ogień pod zgłiszczami, tak pod dzisiejszym, niby to pokojowym i niby to bezpiecznym stanem Europy, tła się i gotują bardzo poważne prądy „wszechniemieckie”... Niemcy dziś dopiero marzą o takiej ojczyźnie, która ogarniałaby: Danię, Holandję, Belgię, kawalek Francji, Szwajcarję... Ale już trzeźwo zastanawiają się nad opanowaniem jakiejś części Austrii, do której co najmniej weszłyby Północne Cechy...
— W takim razie Galicja przysłaży do nas... wtrąciłem. — Te wszechniemieckie wszechchapyty nie są dla nas groźne.
Emeryt uśmiechnął się cierpko.
— Macie, panowie dzisiejsi, bardzo krótką pamięć — rzekł. — Na szczęście przychodzi jej z pomocą wspomnienia historyczne.
W tych czasach „Gazeta Warszawska” straciła bardzo ciekawą pracę p. S. Tatischezewa p. t. „Dyplomacja rosyjska w kwestji polskiej”. Czytał pan to?...
— Przeglądałem.
— A nie spostrzegł też pan tam wyrażenia: „granica knesebekowska”?...
— Coś... Ale nie dobrze pamiętam...
— Przypomnę panu. Po trzecim rozbiore Polski, lewa strona Wisły z Warszawą dostała się Prusakom. Z kraju tego Napoleon, w roku 1807-ym utworzył Księstwo Warszawskie, które w r. 1813 zajął Rosja. Z tego zaś kongres wiedeński utworzył Królestwo Polskie i przyłączył je do Rosji.
Otóż Prusacy, jakkolwiek zgodzili się na tę kombinację, jednakże nie pogodzili się z nią. A jeden z ich generałów, Knesebeck, napisał memoriał, w którym domagał się odzyskania przez Prusy terytorjów aż do Wisły. Rzeka tedy Wisła z Warszawą stanowi przedmiot, o którym nawet Bismarck w r. 1859 mówił, że: należy się słusnie Prusom.
— No, ale po roku 1859 Prusy przestały marzyć...
— Niech no pan pozwoli... przerwał emeryt. — Po roku 1859, nastąpił rok 1863, kiedy Bismarck zaproponował Rosji sławną umowę, według której: „gdyby wojska rosyjskie opuściły Królestwo Polskie, wówczas kraj ten zostałby

zajęty przez wojska pruskie”. Według umowy miała to być usługa przyjacielska, oddana Rosji, za którą państwo to po królewsku zapłaciło Prusom w latach 1864, 1866 i 1870, pozwalając kolejno pobijać Danię, Austrię i Francję...
Dyplomacja wogóle, a pruska w szczególności nie jest ani tak prosta, ani tak uczuciowa, jak się panu wydaje. Otóż, ówczesny von Bismarck, podpisując w r. 1863 umowę z Rosją, której tyle razy zaprzysięgał wiare i przyjaźni, już wówczas pracował nad... oszukaniem Rosji. Tatischezew wspomina, że, według projektu Bismarcka, gdyby wojska pruskie raz weszły do Królestwa Polskiego, już nie opuściłyby go...
Nie prawda, panie, że to są ciekawe rzeczy: ten Bismarck, na prawo i na lewo ofiarowujący swoją cnotę?... Ale my o tem wszystkich zapominamy, ciągle zapominamy!... I dopiero trzeba było całej polityki bakatystowskiej, funduszu kolonizacyjnego, wypędzań, ograniczań, zakazów językowych, a nareszcie — niedawnego słowa, że — „w Prusach nie ma żadnej narodowości polskiej, jest tylko niemiecka” — ażebyśmy troszeczkę przypomnieli sobie, że dla nas „wszechniemieckie ideały” mają straszną realną wartość.
Dziś Prusacy już bez obłonek postawili sprawę tak, że rozwój „wszechniemieckiej idei”, jest ściśle związany z zagładą naszej narodowości. I dlatego ja ciągle mam zwrócone oko na Niemcy, bo w tamtej kuchni gotują się nieprzyjemne dla nas potrawy. I dlatego bardzo nie lubię tych patriotów, którzy, czy to przez lekkomyślność, czy z jakichś innych pobudek, w taki lub owaki sposób pracują — *pour le roi de Prusse*.
— Takich chyba niema...
— No, no, no, no!... — odpowiedział emeryt.
— Więc — rzekłem po namyśle — według pańskiego zdania między nami i Niemcami musi toczyć się walka na noże?...
— W imię Ojca i Syna!... — zawołał emeryt — a ja gdzie i kiedy to powiedziałem? Mojem zdaniem, między nami i Prusakami istnieje podwójny stosunek: musimy, jak zarazy i ognia, wystrzegać się nie tylko politycznego związku z nimi, ale nawet — jakichkolwiek ich politycznych wpływów: każdy bowiem program idący stamtąd, był i będzie palupką, zastawioną na naszą łatwowierność, każdy związek polityczny z Prusami jest dla nas zagładą, jak tego mamy nieustanne dowody.

Listy z wystawy
Paryż 14 maja.
(Rosja azjatycka. — Indie holenderskie e. — Transwaal. — Algier).
Idziemy w górę ku Trocadero i przeciwstawiemy ograd, widziny przed sobą pałac Rosji azjatyckiej.
Poszczególne jego części przypominają rozmaite budowle Rosji, zwłaszcza zaś moskiewski Kreml. Podwórko z kilkoma sklepami oddziela bramę pałacu od pierwszej sali. Ta poświęcona Turkiestanowi. Zarówno jak wszystkie sale, może być interesująca, zwłaszcza dla przyrodników i dla etnografów. Są tu zwierzęta turkietańskie, turkietańskie stroje i przyrządy. Układ artystyczny jednak mniej szczęśliwy, niż w pałacu algierskim. Stoly są przeładowane, zarzucone dosłownie zbiorami: wynosi się jedynie wrażenie obfitości materiałów. Freski, zdobiące sale, mają koloryt ciemny i ponury. W całym pałacu daje się nadto czuć brak fotografii, które zwykle stanowią łącznik między wysławianymi przedmiotami a życiem.
Podobnie we wszystkich innych salach łączą się nieustannie zbiory przyrodnicze ze zbiorami etnograficznymi. Jedna tylko poświęcona jest wyłącznie wytwórczości rolniej i przemysłowej Apollina, prztem z natury już zamysłony i melancholijny, walczy wciąż z sobą: zdaje mu się, że jego serce i myśl winny należeć tylko do bóstwa, w którego świątyni się znajduje. Przełamuje w końcu te skrupuły, a jednak wewnętrzna walka tak podrywa jego siły, że nie minął rok od winobrania, a młodzieniec leży na marach.
Pięknej Nonji zaś, tancerce, miłość włada uszlachetniającą czar w duszę. Odpycha ze wstrętem starych bogaczy, przymlających się do niej, jak fauny. Słiznie określone są w pierwszej części jej obawy, czy Jacek będzie ją kochał i jej nabożność, z jaką zwraca się do bogini miłości, której świątynię znajdują się wysoko na Wezuwiuszu. Gdy zaś Venus Physica przychyliła się do jej prośby, radość jej nie zna miary. Jej taniec — z zawodu jest tancerką — nabiera niezwyklego wdzięku. Potem Jacek zapada na zdrowiu: z jakimże niepokojem, z jaką bolesną obawą okrąża ona dom jego rodziców, jak różnych sposobów używa, aby dowiedzieć się o jego stanie.
Ukołchany wraca do sił i przez kilka miesięcy Nonia znów jest najszcześliwszą z ludzi, lecz choroba wraca i tym razem Merkury wprowadza młodą dziewczę kapłani w ciemnie Hadesu. Biedne dziewczę staje się podobne do winnego krzewu, którego korzeń podciął niełitościwy sierp. Usycha korona jego liści, widną gałki. Nonia traci swe zdolności taneczne, spędza całe dni w swej izbie i wciąż mroczno i smętnie w jej duszy.
Nadchodzi rocznica dnia, w którym się poznali. Stoki Wezuwiusza znów rozbrzmiewają radością Pompejan, lecz radość ta nie wzrusza tancerki. Wyszła przecie i ona na spo-

wej Kaukazu, zyskuje też wiele na tej oddzielności. Osobną salę większą i parę mniejszych oddano kolejom, zwłaszcza kolei transsyberyjskiej. Po za tem znajduje się tu fauna Syberji i materiały etnograficzne do życia Tunguzów, Jakutów, Giljaków, częścią zaś do plemion kaukaskich. Interesującą jest grupa: tancerzy Szaman. Dosiegając ekstazy, Szaman, odziany w psre suknie i obwieszony dziwacznyimi sprzątałmi, bije w bęben i tańczy z coraz większym wyczerpaniem. Po chwili wpadnie w omdlenie, przepowie wówczas przyszłość, lub wskaże lekarstwa dwom kobietom, jednej starej, drugiej młodej, które przykuwały w kącie izby.
Ciekawe jest również odtworzenie chewurskiego (plemienia kaukaskiego) rycerza. Uzbrojony na sposób średniowieczny, stanowi bardzo zajmujący zabytek.
Za Rosją część ogrodu dano Chińczykom. Wybudowali tu oni kilka pawilonów parterowych, barwistych, mniej pięknych jednak, niż podobny pawilon tonkiejski.
Do pawilonu rosyjskiego przybył pałac Indj holenderskich. Zajmuje on półtora tysiąca metrów kwadratowych przestrzeni: fasada długa na 80 metrów. Składa się z trzech oddzielnych budowli: pośrodku świątynia Tandzi-Sari, po bokach domy krajowców.
Świątynia Tandzi-Sari stanowi najpiękniejszy okaz architektury indyjskiej na wyspie Jawie. Imponująca prawidłowość jej struktury, niezwykle bogata ornamentacja, zawsze jednak pełna smaku i czystości, bogactwo jej posągów i płaskorzeźb czynią z niej prawdziwą perłę wśród świątyni jawańskich. Holenderscy architekci odtworzyli ją z najzupełniejszą dokładnością.
Wznosi się ona na dwóch tarasach usławionych na sobie. Do pierwszego dają dostęp dwie inne małe świątynie jawańskie, odwzorowane z ruin Prambanamu. Podmurowanie drugiego tarasu zdobia płaskorzeźby wybrane z najpiękniejszych, jakimi szczyty się słynna świątynia Boro-Budor: przedstawiają one na długości 60 metrów sceny z życia Buddy od zwiastowania jego narodzin, aż do jego śmierci.
Dwa boczne pawilony stanowią reprodukcję domów mieszkalnych z wyżyny Padang, na wyspie Sumatrze. Dachy ich wygięte spoczywają na fasadach z rzeźbionego i złoczonego drzewa.
Naprzeciw pawilonu Indj holenderskich znajduje się część ogrodu odstąpiona Holandji pod wystawę kwiatów. Obecnie kwitną tam tysiące tulipanów o najradszych i najsłubniejszych odcieniach.
Boczna droga od opisanych świątyni jawańskich prowadzi ku budynkom Transwaalu. Składają się one z ładnego, białego pałacyku, za nim jest ferma boerska, wzniesiona z nieoblepionych prawie kamieni. Podobna bardzo do ferm francuskich w Beauce lub w Bretanii. Oddzielną grupę domków poświęcił rząd transwaalski dobywaniu złota. W jednym znajdują się maszyny służące do pierwszego oddzielenia złota od rudy, w innym będzie przedstawione dalsze postępowanie z drogim kruszcem. Oddzielnie uniesiezono w ogrodzie złotą piramidę, przedstawiającą poglądową ilość złota, dobywanego rok rocznie w republice południowoafrykańskiej.
Złotowróg metal, o który tyle krwi leje się tam dzisiaj!
Wróciwszy tą samą drogą, znajdujemy pałac Algierji. W ten sposób poznaliśmy cały pałac Trocadero, w prawo jednak i w lewo odręcięgna się inne pawilony, do których też wkrótce zajrzemy.
Wychodziny drzwiami prowadzącymi na tę samą drogę, wiodącą od wieży Eiffa do Trocadera i widziny po przeciwległej stronie napis: „Restauracja algierska”. Kilku Arabów i Murzynów siedzi tam w wejściu, sprzedając rozmaite

1 zł. 25 ct. kosztuje tylko litrowa butelka najlepszej słodzonej lub niesłodzonej: **JANA MUSZYŃSKIEGO** **LWÓW** Ratafi, Dereniówki, Owocówki, Tarniówki, Jarzębinki wyrobu **Grodzickich 3.**

towary wschodnie. Lecz gdy zbliżysz się, czeka cię miła niespodzianka: te dwa, trzy sklepiaki są początkiem ulicy algijskiej, bardzo malowniczej i bardzo ożywionej. Restauracja oskrzydła ją tylko.

Ulica owa, ujęta w ramy nieprawidłowych domów, domków i wieżeczek, wyboista, ciasna, pełna ludzi i hałasu, to żywa karta wyjęta z tej części miasta Algieru, która łączy je z przedmieściem Kasbah.

KRONIKA.

Pamiętajmy o gimnazjum cieszyńskim.

Djarjusz lwowski.
Środa 30 maja.
Teatr hr. Skarbka: „Lygia“, sztuka. Początek o godzinie 7 1/2, wieczorem.
„Panorama raclawicka“, aa placu powystawowym, od godz. 9 rano aż do zmroku.

Kalendarz. Środa (30): Feliksa p. Wschód słońca o godzinie 4 minut 13, zachód o godzinie 7 minut 43.

Mianowania. Namiestnik zamianował oglądaczy zwierząt i produktów zwierzęcych, Edmunda Zbudowskiego i Zenona Juhrego weterynarzami powiatowymi, a weterynarzy Stanisława Wagniera i Marjana Hajdukiewicza oglądaczami zwierząt i produktów zwierzęcych.

Przeniesienia. Namiestnik przeniósł weterynarzy powiatowych: Franciszka Waśniewskiego z Wieliczki do Brzeżan, Pinkasa Königa z Przemysłu do Cieszanowa, Hirscha Sigalla z Brzeżan do Przemysłu, Jana Nowaka z Tarnobrzegu do Żydaczowa, Józefa Zagórskiego z Cieszanowa do Tarnobrzegu i Karola Konńskiego z Żydaczowa do Wieliczki, a oglądacza zwierząt i produktów zwierzęcych Bolesława Swiderskiego ze Szczakowej do Podwołoczysk, oraz przeznaczył oglądaczy zwierząt i produktów zwierzęcych Stanisława Wagniera do służby przy starostwie w Zaleszczykach, a Marjana Hajdukiewicza do służby na stacji wchodowej w Szczakowej.

Manewry cesarskie. „Freundenblatt“ i „Pester Lloyd“ donoszą, że na jesienne wielkie manewry w Galicji, oprócz cesarza i postawionego do dyspozycji naczelnego wodza, arcyksięcia Franciszka Ferdynanda, przybędą jeszcze inni arcyksiężęta. Główna kwatery cesarza będzie się znajdować w Jasle, dokąd cesarz z arcyksiężętami, z obcymi *attachés* wojskowymi i świtą, przebędzie — według dotychczasowych dyspozycji — w dniu 8 września około godziny 2 popołudniu. W Jasle czynią już przygotowania dla pomieszczenia gości.

Rada nadzorcza Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, uchwaliła nie przychylić się do wniosku grona członków o zwinięcie reprezentacji Towarzystwa wzaj. ubezpieczeń we Lwowie i postanowiła postawić zgromadzeniu delegatów wniosek, utrzymujący tę reprezentację przy równoczesnym ograniczeniu jej kosztów.

Następnie rada uchwaliła wniosek hr. Antoniego Wodzieckiego, o zwrócenie się do dyrekcji Banku austro-węgierskiego i postaranie się o rozszerzenie działalności Towarzystwa pod względem udzielania kredytu rolniczego.

O ile można sądzić, sprawa ta, przy dobrych chęciach p. Biłińskiego, powinna być pomyślnie załatwiona.

Oryginalny zatarg. Otrzymujemy z kompetentnego źródła następujące wyjaśnienie: Nieporozumienie wśród abiturjentów V gimnazjum z powodu żądania przez żydów umieszczenia ich nauczyciela religii w zbiorowej fotografii uczniów i profesorów, przedstawione zostało niedokładnie i jednostronnie przez „Słowo polskie“ i spotkało się również z błędnymi komentarzami. Ani nauczyciel religii w. m., dr. Schor, nie wpłynął na powstanie zajęcia i nie domagał się umieszczenia swej fotografii wśród grona profesorów, ani też nie wywołał zatargu księża katecheci, którzy o całej sprawie dowiedzieli się wtedy dopiero, gdy już rozdzwonił wśród młodzieży zazwyczaj się z całą stanowczością. Jak zaś błędnie „Słowo polskie“ było poinformowane, dowodzi choćby i ten fakt, że duchownym, o którego interwencji pismo to wspomina, był właśnie jeden z katechetów V gimnazjum, do którego młodzież chrześcijańska i żydowska zwróciła się z prośbą, o radę i rady tej usłuchali. Zatarg cały, obchodzący tylko samą młodzież, został już zgodnie załatwiony i jest nadzieja, że wspomnienie o nim zagłodzi się w sercach młodzieży, mającej wstąpić na nową drogę życia. Trudno jednak nie żałować szkody, jaką młodzieży tej przyniosło i przynosi zawsze, wywiekanie wewnętrznych jej spraw przed forum opinii publicznej...

Wynalazek Szczepanika. Z Krakowa telegrafują nam 29 bm.: Wczoraj popołudniu w tutejszym „Banku dla handlu i przemysłu“ odbyło się zgromadzenie członków syndykatu dla zrealizowania wynalazków Szczepanika, zwołane celem ukonstytuowania się tego syndykatu. Przy tej sposobności przeprowadzono dyskusję nad statutem Towarzystwa. Ze Lwowa przybył na to zgromadzenie dr. Burez.

„Złodziej w wielkim stylu“. Jak już wspomniano w naszych telegramach, pierwsza żona „złodzieja w wielkim stylu“ aresztowanego w Krakowie Tomaszeckiego Józefa Hofmanowa, zwróciła się do policji krakowskiej w liście z Petersburga. Obecnie wystosowała ona do „Czasu“ pismo, w którym powiada, że Tomaszecki w r. 1895 poślubił ją w Petersburgu, pod nazwiskiem Maksymowicza. Po ślubie dopiero przekonała się, że padła ofiarą oszusta, sprytnie ułożonego przez człowieka, używającego fałszywego nazwiska, a namdo będącego żydem. Hofmanowa, a właściwie Maksymowiczowa, czy Tomaszecka powiada, że aresztowany ten zbrodniarz ma wiele jej informacji więcej żon takich w okolicy Kijowa. W liście więc owym ma ona nadzieję, że to zostanie stwierdzone i że w ten sposób jej nieśczęśliwe małżeństwo będzie rozwiązane.

Choc! młodoci, ale okrutni, „Nemrodzi“. Wczoraj popołudniu od dłuższego czasu niepokoiły mieszkańców wzdłuż drogi Wuleckiej strzały, jakie dochodziły ze wzgórz Pełczyńskich. Stwierdzono, że jakichś dwóch młodych ludzi urządza sobie tam polowanie — i cierpiano to tak długo, dopóki z ręki tych — myśliwych nie padł bocian. Zamordowanie pocziwego „bocika“ wywołało zamiar rozbicia nie-dorostłych „Nemrodów“. Szczególnie oburzył się jakiś starszy wiekiem jegomość i poprosił przechodzącego właśnie zarobnika, Jana Dudyka, by mu pomógł w skarceniu i rozbiciu młodocich. Ci jednak stawili tak energiczny opór, że Dudyk padł na ziemię krwią zalany.

Na widok krwi, obaj dotąd tak odważni strzelcy, poczęli umykać. Nie odeszło się bez pogoni, lecz nie przytrzymał ich, bo obaj schronili się do ka-

mienicy przy ul. Lenartowicza 1. 3. Oburzony tłum ludzi jednak obiegł tę kamienicę, a równocześnie z remizy tramwaju elektrycznego zawezwano telefonicznie policję. Wysłany na miejsce agent policyjny Baziuk wynalazł obok niefortunnych strzelców w mieszkaniu p. Kwietniowskiego, przed którym powie-dzieli, że niedwieżcie! dlaczego ścigają ich ludzie. Jeden z tych strzelców jest uczniem VI. kl. gimna-zjalnej i nazywa się Tadeusz G., a jego towarzyszy jest akademikiem, słuchaczem praw i nazywa się Stefan Ślawie.

Na inspekcji policyjnej po spisaniu protokołu obu puszczono na wolność. Obaj przyznali się do winy, a ranę Dudykowi zadać mieli kamieniem. Du-dyka opatrzyła stacja ratunkowa i skonstatowała dwie rany na głowie.

Po jakimś czasie zgłosił się na inspekcję poli-cyjnej p. Kwietniowski, przedkładając znalezione w swem mieszkaniu następujące przedmioty: ukryty w piecu bokser i dwa kamienie, oraz schowane w sienniku trzy patrony. Wszystko to zdeponowano na inspekcji, podobnie jak i skonfiskowaną obu strzel-com dubeltówkę.

Przypadkowe uduszenie dziecka. Żona czeladnika stolarskiego, Aniela Sauczkowa, zamie-szkala przy ulicy Świętokrzyskiej 1. 7, położyła się ubiegłej nocy spać z swą jedynonieczną córeczką, Helcią. Rano jednak, gdy się obudziła, spostrzegła z przerażeniem, że jedynaczka jej jest martwa. Wi-docznie podczas snu, nieostrożna matka, obróciła się ku dziecku i udusiła je. Śledztwo w tej sprawie prowadzi się, w każdym zaś razie, Sauczkowa od-powiadać będzie za swą nieostrożność.

Tow. przyjaciół sztuk pięknych. W nie-dzieli odbyło się w Krakowie walne zgromadzenie Tow. przyjaciół sztuk pięknych, pod przewodnictwem dyrektora Stanisława Tomkowicza. W ostatnim roku zyskało Tow. 101 nowych członków. Opłaty za zwie-dzanie wystawy doszły w roku zeszłym wysokiej su-my 15.000 koron. Na zgromadzeniu uchwalono zwinąć reprezentację Towarzystwa w Poznaniu, a to z powodu późnego wieku jej kierownika. Uchwa-lono zaciągnąć pożyczkę w Kasie oszczędności w wy-sokości 110.000 koron na budowę domu. Ogólny przychód w roku zeszłym wynosił 59.889 koron. Rozchód 55.390 koron. Do funduszu żelaznego prze-niesiono 2.156 kor., do funduszu pożyczkowego 316 kor., resztę zaś na rok przyszły. Fundusz żelazny Towarzystwa wynosi 18.000 koron.

Do dyrekcji wybrano hr. Edwarda Raczyński-go, Juliana Fałata, Piotra Stachewicza, Józefa Ro-stańskiego i Jana Zawiejskiego.

Otwarcie wystawy jubileuszowej z okazji jubi-leuszu uniwersytetu krakowskiego, odbędzie się w niedzielę dnia 3 czerwca o godz. 11 przed połud-niem. Na otwarcie to propozycja senat, oraz grono profesorów uniwersytetu Jagiellońskiego.

Na Macierz szkolną na Szlasku. „Posel Macierzy szkolnej“ na Szlasku w Cieszynie, pismo periodyczne, ogłasza w numerze za maj. drobne składki na gimnazjum polskie w Cieszynie i na szkołę polską. Na utrzymanie gimnazjum polskiego wpłynę-lo za czas od 15 lutego do maja 3760 koron 63 hal., na budowę gimnazjum 1111 koron 96 hal., na fundusz stypendyjny dla biednych uczniów 40 koron. W wykazie skladek znajdujemy bardzo wiele pozycji skladek, zebranych na weselach i innych uroczystościach rodzinnych, co chlubnie świadczy o uczuciach patriotycznych ludu szlaskiego.

Wiadomości osobiste. Namiestnik hr. Pi-niński wyjechał do Krakowa, skąd po półdniowym pobycie udać się ma pociągami błyskawicznym do Wiednia. Namiestnik powróci do Lwowa dopiero około 10 czerwca, gdyż powracając z Wiednia za-trzyma się przez kilka dni w Krakowie, gdzie weźmie udział w uroczystościach jubileuszowych.

P. Słęk, dyrektor krakowskiej Kasy oszczędno-ści, powrócił już do zdrowia.

P. Łucjan Tatomir, dyrektor męskiego semi-narium nauzyckiego, o którego stanie zdrowia rozeszły się tymi dniami niepokojące pogłoski, prze-bywszy ciężką chorobę, znajduje się obecnie w stanie rekonwalescencji. Znany komik pedagog i historyk wedle zapewnień lekarzy powróci niebawem do zu-pelnego zdrowia.

Z uniwersytetu. Jan Kazimierz Strychar-ski, rodem z Regulic, otrzymał onegdaj na uniwer-sytecie Jagiellońskim stopień doktora wszech nauk lekarskich.

Proces teatralny. B. artystka teatru lwow-skiego p. Żelazowska, zaskarżyła p. Hellera o od-szkodowanie w kwocie 10.000 zł. za rzekome ze-rawanie kontraktu. Sąd w dwóch instancjach pre-tensję tę odrzucił.

Zgromadzenie myśliwych. Towarzystwo myśliwskie im. św. Huberta we Lwowie miało onegdaj 24 doroczne walne zgromadzenie, na którym poruszono znowu sprawę zniesienia § 41 ustawy łowieckiej zakazującego polować w niedzielę i świę-ta. W czasie bieżącej sesji sejmowej miała już być ta sprawa załatwiona, a to w ten sposób, iż zakaz miał się odnosić tylko do polowań z nagonką pod-czas nabożeństwa porannego — rzecz jednak nie przyszła na porządek dzienny i dopiero w następnej sesji załatwioną będzie. Cyfra ubitej zwierzyny w re-gionie towarzystwa w roku ubiegłym wynosi 3882 sztuk, a w tem 964 zwierza i ptactwa drapieżnego. Wydziałowi udzielono absolutorium, a skarbnikowi towarzystwa p. Alfredowi Dzikowskiemu za wzorowe prowadzenie rzeczy, wyrażono uznanie i podziękowa-nie. Wydział towarzystwa pozostał i na rok bieżący w niezmienionym składzie.

Odpowiedzi Redakcji. Wp. H. W. w Prze-myśle. Arcyksiążę Franciszek Ferdynand liczy 37 rok życia. Jego przyszła żona hrabianka Zofia Cho-lekówna jest córką zmarłego w r. 1896 hr. Bogu-sława Chłoteka i hr. Wilhelminy z Kinskych. Uro-dziła się 1 marca 1868 r. w Sztutgardzie, liczy więc 33 rok życia.

Repertorio teatralny. Teatr hr. Skarbka. Dziś w środę po raz drugi „Lygia“, sztuka; we czwartek „Małżeństwo na próbie“, wiodł w 3 aktach Buchlin-dera i Kulmburga; w piątek po raz trzeci „Lygia“ sztuka.
„Coliseum“, teatr Rozmaitości, pod dyrekcją Ernesta Thorna. Godzinne wspaniałe przedstawienie. Występy najznakomitszych artystów świata. Od środy 16 maja nowy sensacyjny program. Co piątku High-life przedstawienie. Carmencita, najzna-komitsza hiszpańska tancerka. Japońska trupa Riogoka z nowych produkcjach. Les petits Filous, transformacyjny śpiewacy i tancerzy. Edgar i Francis, duet operowy i wiele innych.

Co niedzieli i święta 2 przedstawienia. Bilety wcześniej się do nabycia w biurze dzienników Wp. Płohna, ulica Karola Ludwika 1. 9.

Towarzystwo prawnicze urządza na Strzelnicy miejskiej od 1 czerwca b. r. porządkowy każdego piątku bez względu na pogodę zebrania towarzyskie dla swych członków i ich rodzin. Początek o godzinie 5 popołudniu.

Towarzystwo im. I. Kiłińskiego przenosi z dniem 1 czerwca b. r. swoje biuro do lokalu pod l. 24, ulica Akademicka, parter. Członkowie mogą korzystać z nowego lokalu Towarzystwa jak dawniej od godziny 7 do 10 wie-

czorem codziennie, w niedzielę zaś i święta od godziny 10 rano do 1 w południe.

Składki na cele użyteczności publicznej lub naro-dowej.
Dla starca 80-letniego, weterana z roku 1863, złożył w naszej administracji p. R. Adamski z Bóhrki 2 kor., nie chcący być wymieniony 1 kor.

Zmarli:
Henryk Czerny, dyrektor składów węgla gwa-rietwa jaworznickiego, przeżywszy lat 65, zmarł w Krakowie.

Notatki literackie i artystyczne.

Z teatru. „Kurjer warszawski“ donosi, że przybył do Warszawy p. Franciszek Wysocki, nowy reżyser teatru lwowskiego, celem wynalezienia świe-żych sił dla tworzącej się trupy dramatycznej dyre-ktora Pawlikowskiego.

Według dalszego doniesienia „Kurjera warsza-wskiego“ nastąpi otwarcie teatru nowego w pierw-szych dniach października br., a na otwarcie sezonu dramatycznego wybrano tragedję Mieczysława Roma-nowskiego „Popiel i Piast“.

Z teatru. „Kurjer codzienny“ donosi, że p. Siemaszkowa 15 lipca opuszcza scenę warszawską i powraca na scenę krakowską, gdzie z dyr. Kotar-bińskim podpisała 2-letnią umowę.

„Trzeci Maj“. Przemówienie Kazimierza Bartoszewicza na uroczystym obchodzie rocznicy konstytucji w sali „Sokoła“ krakowskiego w d. 3 maja 1900 r., wyszło w Krakowie, nakładem i dru-kiem W. Korneckiego, w osobnej odbitce. Rzecz to zakrojona w poważnym, szerokim stylu, pełna treści i oryginalnych myśli i zasługująca na jak największe rozpowszechnienie w kraju.

Dla polskich dzieci. Znany przyjaciel dzieci i wysoce ceniony pisarz, p. Władysław Bełza, wy-dał właśnie książeczkę małą rozmiarami, ale prze-sięcią treścią, która powinna być znaleźć w rękę każdego polskiego dziecka. Jest to nitylko z tytułu, ale w rzeczywistości „Katechizm polskiego dziecka“, sześciopięć w młodociane serca patryolzym gorący, miłość Boga i wiary, tudzież nadzieję w le-pszą dla nas dolę. Wiersz piękny jest tak łatwy i tak melodyjny, że dziecko wnet nauczy się go na pamięć. Zresztą czytelnicy nasi poznali zalety utworu z wrywku, jaki drukowaliśmy w „Dzienniku“, jeszcze przed pojawieniem się książeczki. Dodać należy, że pod względem zewnętrznym książka prezentuje się bardzo pięknie — nawet ozdobnie. Za „Kate-chizm polskiego dziecka“, należy się szano-wnemu autorowi prawdziwa wdzięczność, przede-wszystkiem ze strony rodziców i wychowawców.

TEATR.

(Lygia, trag-dja w 5 aktach, a w 8 obrazach p. J. Barreta; przekład z angielskiego M. Wo-lowskiej).

Sztuka Barreta, była już tak często oma-wianą i ocenianą w „Dzienniku“, że szerzej roz-pisywać się o niej nie widzimy potrzeby. Wy-starczy więc przypomnieć, że Lygia nie jest przerobieniem scenicznym znakomitej powieści Sienkiewicza, ale raczej samodzielna praca, ma-jącą z dziełem naszego pisarza tylko tyle wspólne. Rzecz też prosta, że sztuka ta silniej oddziały-wać musi na tych, którzy Sienkiewicza nie czy-tali, lub czytali go w niezbyt dobrym przekła-dzie, aniżeli na nas. pozostających pod urokiem tak potężnego utworu, jakim jest „Quo vadis“ Sienkiewicza. W powieści naszego autora są szczyty natchnienia, których na scenie darmo-bysiny szukali — z drugiej jednak strony przy-znać trzeba, że twór Barreta niektórymi po-mysłami dopełnia plastycznie świetne obrazy Sienkiewicza — i już z tego samego powodu zainteresować powinien żywo naszą publiczność.

Pod względem przeprowadzenia psycholo-gicznego, sztuka Barreta nie może się nazwać doskonałą, ale też niewyłącznie potrzebą siły, ażeby środkami tak ograniczonymi, jak słowo i mimika, stworzyć całość odpowiadającą idea-łom, jaki każdy w tym kierunku sobie wyrobił. Względem w stosunku do dzieł religijnych trzeba mieć inną miarę krytyczną, niż w sto-sunku do dramatów lub komedii obyczajowych i historycznych, bo najwspanialsze nawet przed-stawienie biblijne (jak np. przedstawienia pa-syjne niemieckie) nie mogą wywrzeć takiego wrażenia, jakiego się doznaje w zwiśnej kaplicy w Chwili szczerzej i gorącej modlitwy, rozmowy z Bogiem. Chodzi więc tylko o to, ażeby sztuka z talentem napisana, nie miała w sobie nic, co by psuło podniosły nastrój, jaki widz sam w sobie wyraża.

Pod tym względem sztuka Barreta jest wzorową: walka starego świata z nowym, ego-izmem z miłością, zemsty i chciwości z podda-niem się i ofiarnością, potęgą złota i siły z uro-kiem prawdy i wiary, wszystko to w obrazie równomiernie i harmonijnie rozłożone, potęguje wrażenie wywołane samą przewodnią myślą sztuki.

Moment akcji wybrany bardzo trafnie: roz-grywa się ona bowiem z tą chwilą, gdy po spaleniu Rzymu na rozkaz Nerona rozpoczyna się prześladowanie chrześcijan, jako wrzekomych sprawców klęski. Marek Winicyusz, prefekt Rzy-mu, dostaje polecenie ścigania ich i zgębniania, — a w tym pośpiechu traia na Lygię, zbrojna siłą wiary i niewinnością chrześcijańskiej męcen-nicy. Zadróść Mercy, opuszczonej kochanki Wi-nicyusza, zawiśł Tigellina, który z Winicyuszem walczy o względy Nerona, wytwarzają tragiczną komplikację, w której dojrzeva miłość Wini-cyusza i sybarytę zmienia w apostoła prawdy; dla niej gotów wraz z Lygią ponieść śmierć męczennika, na którą idzie z bohaterką odwagą.

Rzecz Barreta przedstawiono na naszej sce-nie z prawdziwym pietyzmem; zarówno pod względem dekoracyjnym, jak scenicznym i pod względem gry, zrobiono wszystko, co w danych warunkach było możliwym. Sumując ogólne wrażenie, zaznaczyć należy, że sztuka przedsta-wiona została wspaniale.

Co do gry, pierwsze miejsce należy się p. Chmielińskiemu, którego Neron był istot-nie ucieleśnieniem tej, bądź co bądź niezwy-kłej pod względem psychologicznym, postaci. Sztuczna powaga cesarza-komedjanta, wielkie przejęcie się swem zadaniem, a równocześnie uległość swej żonie, łożyły się na doskonałą plastyczną figurę imperatora-blazna. Drugie z ko-lei miejsce należy się p. Sosnowskiemu (Markus) i pnie Ordon (Lygia). Role te nie są dla nich nowe; grali je już w Warszawie, gdy teatr łódzki po raz pierwszy w letniej are-nie przedstawiał utwór Barreta. Do słów zachęty, jakich im wówczas nie szczędzono, możemy i my dodać nasze. Obje grali doskonale — a 6ty

obraz, który u nas nosi napis: „Dlaczego słońce świeci“, został tak odegrany, że publiczność, ten najlepszy sędzia autorskiej działalności, wywo-lała, po skończeniu aktu, kilkakrotnie pp. Ordon i p. Sosnowskiego.

W dalszym ciągu wymienić należy wy-borną grę pp. Zapolskiej, Feldmana, Hiero-wskiego, Wostrowskiego, Woleńskiego i p. Kwie-cińskiej, którzy epizodyczne role potrafilii na pierwszy plan wysunąć. Szczególniej p. Feld-man, który w roli senatora Glabrona repre-zentował żywioł komiczny — był znakomity.

Publiczność zebrała się dosyć licznie — spo-dziewać się należy, że dalsze przedstawienia po-wiodą się o wiele lepiej — pod względem ka-sowym.

Izba sądowa.

Lwów 28 maja.

(O testament).

Po wyczerpujących wywodach zastęp-ców prawnych, a w szczególności po wytrwnej i na przepisach ustawy opartej, tudzież rzecz-owej, a ze stanowiska ustawy wiele inte-resującej opinii prawnej dra Marjańskiego, który w długim i świetnym przemówieniu wykazywał, iż wyrok I. instancji jest w zupeł-ności usprawiedliwionym — a tegoż postano-wienie, iż hr. Skarbka i Bielikowicz należą za-sądzić za pieniacтво na grzywnę w sumie 1000 koron, ma znaczenie zasadnicze — przystąpił trybunał w dalszym toku rozprawy do ogłosze-nia uchwały, na mocy której postanowiono od-czytać wyroki wszystkich 3 instancji w dawniej-szym sporze zapadłe, tudzież uchwałę izby ra-dnej sądu obwodowego w Stryju, którą zasy-stowano dochodzenie przygotowane.

Z osnovy odczytanych wyroków wynika jasno, iż wszystkie 3 instancje orzekły, że testa-ment sp. J. J. jest ważny na wszelki wypadek czyli jako pisemny, czyli też jako ustny, gdyż został zdziałany w równoczesnej obecności 3 świadków testamentowych, a przeło dowodu na nieautentyczności dopuścić nie można. — nato-miast z osnovy uchwały izby radnej wypływa, iż wdrożone dochodzenia przygotowane za-dnej nie miały podstawy i zostały insynuowane jedynie tylko wyuzdanem działaniem agitatorów — jednakowoż wbrew prawdzie i (ku oklamaniu władz), wobec czego sąd postanowił zanie-chać dochodzenia i odmówić prośbie subsydjar-nie postawionej.

Po takim rzeczy wyjaśnieniu, obrońcy je-szcze zabierali głos. I tak: adv. Daisenber, który starał się podtrzymać naprowadzone przez się poprzednio zarzuty. Zbiłaj je swymi świetnymi i przekonującymi wywodami dr. Marjański. O godzinie siódmej udał się trybunał na ustęp, i po całej godzinie trwającej naradzie wydał wyrok, zatwierdzający w zupeł-ności wyrok sądu obwodowego w Stryju z dnia 22 lutego br., czyli, że oddalił w zupełności pretensje powodów, jako wobec ważności testamentu niezem nie uzasadnione i już osądzone; w szczególności zaś zatwier-dził zasądzenie powodów na grzy-wnę w kwocie 1000 koron za pienia-ctwo. Ponadto zasądził trybunał powodów na ponoszenie kosztów postępowania apelacyjnego w kwocie 156 kor. 80 h.

Z odczytanych przy rozprawie aktów cha-rakterystycznym było, jak szalona agita-je roz-wiwał p. Bielikowicz w sprawie pp. Widajewi-czów. Ściągano świadków ze wszystkich stron dla obalenia testamentu i dla wykazania, że jest sfalszowany, powoływano się na najdziwa-czniejsze okoliczności, z którymi atoli nie udało się, mimo tej agitacji, przeprowadzić żadnego absolutnie dowodu, jakoby testament sp. Jani-szewskiego był nieprawny lub sfalszowany. Sąd I instancji potępił tego rodzaju postępowanie procesowe, jako *pieniactwo*, a dał wyraz temu i sąd apelacyjny, zatwierdzając w całej osnowie wyrok trybunału stryjskiego, w szczególności zaś zatwierdził postanowienie, iż hr. Skarbek i Bieli-kowicz dopuścili się pieniacтва i za to ich za-sądzić należy na grzywnę 1000 k.

Tak więc wzięłaby już koniec ta głośna sprawa. Jakkolwiek nie można pochwałać faktu, pomijania w testamentie ustanowionych pra-wnych spadkobierców, to jednak trzeba się li-czyć z faktem, że skoro testament legalnie spo-rządzony jest bądź co bądź wyrazem ostatniej woli danego testatora, musi się go uznać jako taki i nie jest godziwym, nękanie bezpodstawnymi, lat kilkanaście trwającymi procesami i tego rodzaju agitacją, jaka w tym procesie miała miejsce, ludzi, którzy legalnymi spadkobiercami uznani zostali.

Potwierdzenie zasądzenia za pieniacтво w sprawie pp. Widajewiczów, ma bar-dzo doniosłe pod tym względem zna-czenie.

Lwów 28 maja.

(Oszustwo).

Przed zwykłym trybunałem stanął dziś pod zarzutem zbrodni oszustwa i sprzeniewierzenia Adolf Distler, żyd, w wieku lat 41, który trudnił się we Lwowie pośrednictwem w po-życzkach pieniędzy i zarabiał na tem rocznie około 4000 zł. Żył jednak nad stan, ubierał sie-bie i swoją żonę w stroje zżytkowne, trzymał liczną służbę, wyjeżdżał co roku do kąpieli, a to wszystko przenosiło rocznie kwotę 8000 zł. Jak się teraz okazuje, Distler fałszował weksle i dopuszczał się licznych oszustw. Szkoda wyrzą-dzona w ten sposób przezeń licznym jego kli-entom i wierzycielom wynosi podobno 20.000 zł. W roku 1898 czując, że się grunt pod nim usuwa, Distler zbiegł ze Lwowa, zo-stawiając swą żonę i dziecko bez żadnych fun-duszy. Wytrapiłono go jednak w Londynie i wydano władzom austriackim.

Na razie przedmiotem rozprawy sądowej są tylko dwa fakty z oszukańczej działalności Di-stlera. Pierwszym jest fakt przywłaszczenia so-bie 277 koron z kwoty wypłaconej mu z eskon-towania weksli najakiego Posamenta; drugim fakt sprzeniewierzenia kwoty 1000 zł. na szkodę Klaudivi Markiewiczowej. Pani ta dała Distlerowi do eskontowania dwa weksle po 1000 zł., weks-le te Distler zeskontował, wypłacił jej jednak drobną kwotę, a resztę zatrzymał dla siebie, chociaż miał prawo wziąć kilkakset zł., któ-re swego czasu pożyczzył był Markiewiczowej. Dowodem winy Distlera w tym kierunku jest według aktu oskarżenia zaprzysiężone zeznanie Markiewiczowej, oraz ta okoliczność, że po przy-chwyceniu Distlera ofiarowywali Markiewiczowej

różni krewni i znajomi Distlera weksle, prosząc ją, aby nie gubiła Distlera.

Rozprawę prowadzi radca Philipp. Oskar-żony opowiada, że ze Lwowa nie zbiegł, udał się jedynie za granicę w celu zawiązania To-warzystwa akcyjnego dla wykupienia galicyj-skich przedsiębiorstw cegielnianych, wapiarni i fabryk gipsu. Co do Posamenta, twierdzi o-skarżony, że zatrzymana przezeń kwota należała mu się tytułem różnych prowizji i procentów. Przesłuchiwany jednak potem świadek, Posa-ment wykazuje, że te należności wynosiły co najwyżej 163 k, a nie 440 k. tj. tyle ile wziął Distler.

Rozprawa trwa dalej.

Jubileusz Sybiraka.

50 lat pracy kapłańskiej na pożytek naro-du, a z tych 28 lat na wygnaniu i w niewoli uczczono w osobie skromnego jubilata, ks. Czo-snakiewiczza, w skromnej i ubogiej świątyni św. Łazarza, która w niedzielę od rana wypełniła się po brzegi. Na czele obecnego duchowieństwa, złożonego przeważnie z wygnańców i zakonni-ków, stanęli, jak zwykle: ks. arcyb. Isakowicz i ks. arcyb. Hryniewicz, nie skąpiący udziału i trudów osobistych, gdy idzie o uczczenie i u-znanie pracy ucziwej.

Gwoli tej samej myśli i księżna Adamowa Sapieżyńska, z właściwą jej skromnością i prostotą nie zawahała się wciśnąć w szarą rzeszę eme-rytowanych klientów i klijentów Łazarzowych. Pospieszyla też i młodzież, tym razem politechni-czna, przeważnie, ta sama, która mając w przy-szości kierować kielnią i młotem, przyszła ucza-łować dłoń kapłańską, zapracowaną na Sybirze od kielni i młota, w trudach wiary i Ojczyzny. Pod dźwięk ich pieśni holdowniczej wprowadzo-no cichą i wiałą postać kapłana i postawiono go przed ołtarzem i arcypaplanami, a ci dali świadectwo prawdzie Chrystusa: „Psal owce Je-go, psal baranki Jego; był męczennikiem i nie zaparł się Kościoła“.

Następnie postawiono go przed ławą posi-wiałych uczestników ostatnich walk o niepodie-głość, a ci zaświadczyli: „Nie wyparł się narodu, prawa jego zaznaczył szlakiem czerwonym po śniegu sybirskim...“Wieg zruczono mu kwiaty pod stopy, na skronie srebrzyste włożono wień-cze młodości wiecznie zieleniejącego, nieśmiertel-nego wawrzynu, do rąk dano mu łaskę pasterską w postaci krzyża złotego z wieńcem lau-rowym. I tak szedł przez świątynię w zieleni i blaskach, zawsze cichy, a promienny, dziś po-chylony i sędziwy, ale z tą samą głołą niewino-sci i prostoty, jak przed 50 laty, kiedy ród-zu w zieleni i blaskach, z krzyżem w ręku, szedł na długą wędrówkę życia. Po ofierze krwa-wej spełnił teraz ofiarę niekrwawą miłości i prze-baczenia.

Nie każdemu dano tyle lat pracy cnotliwej i tyle zaparcia się. Toć, gdy mu udzielili błogo-sławieństwa swego arcypasterze, sami wraz z duchowieństwem i ludem, padli przed nim na kolana, pochylając głowy swe, które ścisła i błogosławił, całując, a nawzajem utrzymują-ucalowania dłoni swoich. Dwie biesiady świeckie z toastami, śpiewami i wręczeniem adresu za-kończyły uroczysty jubileuszową.

Wystawa drobiu.

Krajowe towarzystwo chowu drobiu, gołębi i królików, urządza w czasie Zielonych świąt, w dniach 2, 3 i 4 czerwca, w hali muzycznej na placu powystawowym, wystawę drobiu, gołębi i ptactwa domowego, oraz królików. Wy-stawa ta obejmuje 6 grup, mianowicie: wystawę drobiu krajowego (włosciańskiego); drobiu po-prawnego rasowego, a więc różne gatunki kur, gęsi, kaczek, indyki, pantarki, pawie, bażanty i labędzie; gołębie (także i pocztowe); króliki naj-rozmaitszych gatunków, świnki morskie; ptaki śpiewające i na koniec produkty martwe, jakolo drób opasowy, jaja i pióra. Prócz tego znajdują się na wystawie wzory, modele i plany kurni-ków i gołębników, wzorowe podwórka dla dro-biu, akwarja, terraria itp. Znajdą się też i wy-legarnie, karmy sztuczne i naturalne, a także i preparata anatomiczne, ptaki wypychane: sło-wem wszystko, co ma związek z hodowlą dro-biu. Chów drobiu nie jest bynajmniej rzeczą na lekceważenie zasługującą, jeżeli zważymy, że według dat statystycznych, wywóz drobiu i jaj z Austro-Węgier przedstawia za r. 1897 wartość 30 milionów złr. Dochód ten, w którym nie-mały udział i Galicja bierze, podnieść się jeszcze może przez podniesienie rasy zdegenerowanej, poprawną i racjonalną hodowlę, lepsze żywienie i staranny chów. Równoległe do tego — ale to już jest rzeczą krajowego towarzystwa — nale-żałoby zorganizować także i spółki włosciańskie dla handlu drobiem i jajami, który dziś w naj-bardziej niepowolanych rękach, wykupywamy, się znajduje. Mamy nadzieję, że z okazji wystawy niejedna zdrowa myśl w tym kierunku padnie i dlatego do wystawy tej śmiało przypisujemy wagę podniesienia jednej z bardzo ważnych gałęzi gospodarstwa domowego.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

— **Wystawa pogładowa bydła i niero-gaciny** z powiatów stryjskiego i żydaczowskiego, połączona z premiovaniem, odbędzie się w Stryju na targowicy w dniu 12 czerwca.

— **Kolej północna ces. Ferdynanda.** Tymi dniami wyszło doroczne sprawozdanie kolei północnej za r. 1899. Bilans kolei wykazuje dochodów z ru-chu mniej o 184.000 zł.; wydatki natomiast wzros-ły o 2'8 milionów, przez podwyżkę plac personalu i skutkiem żądanego przez rząd znizienia taryf. Nadwyżka ruchu wynosiła 13'9 milionów zł., czyli, że w stosunku do roku przeszłego, była mniejszą o okragle 3 miliony. Mimo to wszystko, zysk czysty ze wszystkich

wie", z odbytego na dniu 25 maja rb. targu w Krakowie na Prądniku białym.

Ogółem sprzedano na targ 283 sztuk. Wołów opasowych 250 sztuk, buhajów 13, krów 20. Notowano ceny: Za woły średnie od koron 56 do 65, za buhaje od k. 58—62 za 100 klg. żywej wagi; za krowy (za sztukę) od k. 180 do 200.

Targ bardzo ożywiony, wszystkie sprzedano. Następny targ, jak zawsze, we czwartek.

— **Bank rolniczy we Lwowie.** Lwów 29 maja. (Dziś notujemy za 100 klg. loco Lwów. — Waluta koronowa.) Pszenica gotowa 15-60 do 16-—, pszenica na termin — do —; żyto gotowe 12-— do 12-50, żyto na termin — do —; owies obrotowy 11-50 do 12-—, owies na termin — do —; jęczmień pastewny 10-80 do 11-20, jęczmień brow. 12-— do 13-—; rzepak 21-50 do 22-50; rzepak nowy — do —; groch pastewny 11-50 do 12-50, groch do gotowania 15-— do 30-—; wyka 15-— do 16-—; bobik 11-— do 11-50; hreczka 16-50 do 19-50; kukurydza nowa 13-40 do 13-80, kukurydza stara — do —; chmiel za 50 kila — do —; konieczyna czerwona — do —, konieczyna biała — do —, konieczyna szwedzka — do —; tymotka — do —.

Spirytus loco za 50 litr. gotowy 17-50 do 17-75; paritas Tarnopol na termin 16-25 do 16-75. Wskutek zwykłej tendencji na targach zagranicznych ceny u nas, zwłaszcza żyta, poprawiły się, inne produkty notują się niezmiennie.

— **Wiedeń 29 maja. (Targ na woły).** Na wczorajszy targ zwieziono hydła rogatego na rzeź ogółem 5163 sztuk. W tem było z Galicji 934 sztuk, z Bukowiny 88 sztuk.

Przebieg targu spokojny. Ceny podniosły się o koron — 50.

Z całego spędu pozostało niesprzedanych 131 sztuk. Wołów z Galicji i Bukowiny sprzedano 42 sztuk po 54—61 koron., 547 sztuk po 62—67 k., 357 sztuk po 68—72 k., 26 sztuk po 73—75 k. za 100 klg. metr. żywej wagi.

Buhaje podtuczone sprzedawano po 52—68 k., krowy podtuczone po 50—64 k.; bydło chude dla masarzy po 40—51 k. za 100 klg. metr. żywej wagi.

— **Wiedeń 29 maja. (Gielda zbożowa).** (Kursa w koronach i po 50 kilogramów). Pszenica na maj-czerwiec od 7-93 do 7-94, na jesień od 8-21 do 8-22; żyto na maj-czerwiec od 7-45 do 7-47, na jesień od 7-59 do 7-60; kukurydza na maj-czerwiec od 5-73 do 5-75, na czerwiec-lipiec od — do —, na lipiec-sierpień od 5-78 do 5-79, na sierpień-wrzesień od — do —, na wrzesień-październik od 5-88 do 5-90; owies na maj-czerwiec od 5-37 do 5-39, na jesień od 5-53 do 5-54; rzepak na styczeń-luty od — do —, na sierpień-wrzesień od 13-30 do 13-40; olej rzepakowy na kwiecień-maj od — do —, na wrzesień-grudzień od — do —. Tendencja słaba.

— **Budapeszt 29 maja. (Gielda zbożowa).** (Kursa w koronach i po 50 kilogramów). Pszenica na maj od 7-80 do 7-90, na październik od 7-97 do 7-98; żyto na maj 7-15 do —, na październik od 7-20 do 7-21; owies na maj 5-06 do —, na październik od 5-21 do 5-22; kukurydza na maj od 5-47 do —, na lipiec od 5-55 do 5-56; rzepak na sierpień od 13-05 do 13-10. Oferty na pszenicę mierne. Chęć kupna ograniczona. Tendencja słaba.

— **Wiedeń 29 maja. (Gielda towarowa).** Cukier surowy od k. 27-80 do —. Tendencja spokojna. Nafta galicyjska od k. — do —. Tendencja niezmienną. Spirytus od koron 42-40 do 42-80. Tendencja niezmienną.

Wojna.

(Telegramy „Dziennika polskiego”).

Londyn 28 maja. Lord Roberts przekroczył wczoraj rzekę Vaal i rozłożył się obozem na północnym brzegu rzeki. Straty angielskie są nieznaczne.

Londyn 29 maja. Izba gmin odroczyła została do 14 czerwca.

Londyn 29 maja. Roberts telegrafuje z Klipriver pod datą wczorajszą: Przemaszewaliśmy dzisiaj 20 mil; znajdujemy się obecnie w odległości 18 mil od Johannesburga. Nieprzyjacieli, który przygotował rozmaite punkta obronne, oddali się spiesznie za naszym zbliżeniem się. Wojska jen. Frencha i Hamiltona są prawdopodobnie o 10 mil przed nami i widocznie toczą walkę z nieprzyjacielem, gdyż od strony południowej słychać silny ogień działowy i karabinowy.

Londyn 29 maja. Do „Daily News” donoszą z Pretorji: Przybył tu jen. Botha celem konferowania z prezydentem Krügerem nad warunkami pokojowymi.

Londyn 29 maja. „Times” donosi z Laurenzo-Marque pod datą wczorajszą, że jen. Botha przed kilku dniami odbył z rządem transwaalskim w Pretorji konferencję i doradzał zawarcie pokoju. Prezydent Stein jest również za pokojem, natomiast Krüger za dalszą wojną. W Pretorji sądzą, że partja pokojowa uzyska przewagę.

Londyn 29 maja. W izbie gmin stwierdził lord skarbu, że nie ma żadnych doniesień o rokowaniach pokojowych z rządem transwaalskim; oświadczył dalej, że nie ma żadnych dowodów na twierdzenie, jakoby angielscy jeńcy mieli być w Pretorji źle traktowani. Następnie zawiadomił sekretarz ministerstwa wojny Wyndham, że ogólna liczba wojska angielskiego w Afryce południowej wynosi 221.000.

Delegacje wspólne.

Telegramy „Dziennika Polskiego”.

Budapeszt 29 maja. Delegacja węgierska przyjęła wczoraj budżet wojskowy, poczem przystąpiła do obrad nad kredytem okupacyjnym. Wspólny minister skarbu Kallay odpowiadając na zarzuty prasy węgierskiej co do zaniebdywania handlu węgierskiego w prowincjach okupowanych, dowodził, że właśnie w ostatnich latach import węgierski do Bośni i Hercegowiny wzrósł o wiele znacznie w porównaniu z dawniejszymi latami. Co do zarzutów, że w zarządzie Bośni jest mało urzędników węgierskich, minister ubolewa, że młodzież węgierska nie zgłasza się do tych posad pomimo, iż miejsce jest dosyć. W końcu Kallay oświadcza, że dalej w ten sposób starać się będzie sprawować zarząd Bośni i Hercegowiny, ażeby tamtejsza ludność się przekonała, że tylko

nałożeniu do Austro-Węgier dobrobyt swój zawdzięcza. Następnie przyjęto kredyt okupacyjny wraz z rezolucją, wyrażającą uznanie ministrowi Kallayowi. Przyjęto także budżet marynarki, również z uznaniem dla komendanta Spauna.

Następne posiedzenie delegacji węgierskiej odbędzie się dzisiaj.

Budapeszt 29 maja. Na wczorajszym posiedzeniu delegacji austriackiej, odbył pod przewodnictwem Jaworskiego, odbył się ciąg dalszy dyskusji nad budżetem ministerstwa spraw zagranicznych. Pierwszy zabiera głos minister Gołuchowski. Oświadcza, że zawsze mówił tak wyraźnie i jasno, iż właściwie do wywodów swoich dawniejszych niczego dodać niepotrzebuje. Byłoby zresztą daremny trudem reagować na zarzuty, gdyż jak się zdaje, oponenci czeszy nie chcą się dać przekonać. Mowca przedewszystkiem energicznie protestuje przeciwko wciągnięciu do dyskusji obcych monarchów i ich zastępców. — Jest przekonany, że protest ten odpowiada życzeniu przeważającej części delegatów i że ada się także w przyszłości utrzymać w delegacjach poprawny ton obrad. Na poszczególne uwagi delegatów odpowiadając, minister stanowczo odpiiera twierdzenie delegata Kaftana o rzekomej nocy do mocarstw, w sprawie aneksji Bośni i Hercegowiny. Takiej noty nigdy nie było i dziś wie się tylko należy, skąd interpelant otrzymał tak po prostu bezpodstawne informacje.

Co do zarzutów delegata Kaftana odnośnie do trójprzymierza, minister zaznacza, że trójprzymierze jest dziś tem samem, czem było przed laty dwudziestu, to jest sojuszem pokojowym *par excellence*, ostatnie bezporozumienie z Rosją, które powitać należy z radością, nie w trójprzymierzu nie zmieniło, a tworzy jedynie dalszą gwarancję pokoju. Jeżeli delegat Kaftan mówił o fortępanie lukusowym, który rzucić należy do rupieci, to minister oświadcza, że fortępan ten jest jeszcze zupełnie dobry i dźwięczny i żadnej naprawy nie potrzebuje. Twierdzenie delegata Straskyego, że trójprzymierze widocznie się chwiało, skoro potrzebowaliśmy wzmocnienia, minister tłumaczy sobie tylko chyba względami partyjno-politycznymi. Jak między ludźmi, tak i w życiu państw, częstszy kontakt wpływa korzystnie na istnienie jakich przyjaźni. To miał też minister na myśli, gdy mówił o wzmacnianiu trójprzymierza. Zresztą pragnął także wobec najrozmaitszych wieści fałszywych stanowczo ogół ludności uspokoić.

Z kolei odpiiera mowca twierdzenie, jakoby Włochy nie były równoważnym czynnikiem trójprzymierza. Włochy w Berlinie i Wiedniu równie wysokim cieszą się uznaniem, a mowca nie wątpi, że w danym razie odpowiedzą też przyjętym na siebie zobowiązaniom. (Oklaski).

Jeżeli się dalej twierdzi, że trójprzymierze jest dla Włoch wielkim ciężarem, to nie trzeba zapominać, że Włochy gdyby nie należały do trójprzymierza, musiałby wejść w inną kombinację, któraby ich również nie uwolniła od koniecznych wydatków na armię i na powiększenie stanu zbrojnego. Przechodząc do stosunków na Wschodzie, minister dziwi się, że ci sami delegaci, którzy mu w roku 1898 za jego politykę wyrażali nieograniczone uznanie, dziś czynią mu zarzuty z powodu spraw kreteńskich, które należą już do przeszłości. (Wesołość, protesty u Czechów). Jeżeli tak energicznie zarzuca się ministrowi, że on dopuszcza, aby się w Serbii pewne rzeczy działy, to mowca wyraża zdziwienie, że z jednej strony spotykają go napomnienia, aby się nie mieszał do spraw wewnętrznych Austrii, a równocześnie żąda się od niego, aby się mieszał do spraw wewnętrznych zupełnie obcego państwa.

Delegat Pacak woła: Tego nikt nie powiedział!

Hr. Gołuchowski: Zarzucono mi, że król Milan tylko dlatego jest w Serbji, iż ja go toleruję.

Pacak woła: Nie toleruję, tylko proteguję. Hr. Gołuchowski: Ja nikogo za granicą nie proteguję. Muszę zresztą powiedzieć, że sposób, w jaki omawiano tu sprawy wewnętrzne państw obcych, — przepraszam za wyrażenie, — był zupełnie nieprzystojny. (Protesty u Czechów).

Del. Pacak woła: Zastrzegamy sobie wolność słowa. Nie nieprzystojnego nikt nie powiedział, prosimy to wyrażenie cofnąć.

Posłowi Straskiemu odpowiada minister, że nie może ponosić winy, iż jego program ekonomiczny nie doczekał się dotąd urzeczywistnienia. Wiadomo bowiem, jaki wpływ na tego rodzaju sprawy wywiera minister spraw zagranicznych w Austro-Węgrzech. Inicyatywa należy do obu ministrów handlu, którzy zawsze mogą liczyć na poparcie ministerstwa spraw zagranicznych.

Przechodząc w dalszym ciągu do sprawy wydań, minister oświadcza, że we wszelkich stosownych wypadkach, wkracza zarówno on, jak i ambasada w Berlinie i częstokroć ze skutkiem. Wiele wypadków, cytowanych w dziennikach, znacznie przesadzono. W Landshucie np. nie 360, tylko 3 osoby wszystkich wydano. Mowca stwierdza, że postępowanie władz niemieckich w ostatnim czasie znacznie się polepszyło. W każdym razie jednak, mówiąc o wydaniach, pamiętać trzeba o prawie zwierzchnictwie, jakie każdemu państwu przysługuje. Tak wolnomyślny rząd, jak amerykański, również występuje przeciw emigracji. Sprawę tę należy oceniać nie tylko z narodowego, ale i ze socjalno-politycznego stanowiska każdego państwa. Z kolei zwraca się minister do ostatnich wywodów posła Wachnianina, który omawiał stosunki Rusinów w Ameryce.

Stosunki te wymagają rzeczywiście poprawy. Ludność ruska, która tam emigruje cierpi na brak odpowiednich duszpasterzy. Sprawą tą minister interesuje się od dłuższego czasu i odbyła się nawet w tym przedmiocie dość ożywiona korespondencja z Watykanem. Jakkolwiek braki te jeszcze nie są usunięte, należy się spodziewać, że w krótkim czasie nastąpi poprawa. W każdym razie byłoby bardzo pożądanem, aby biskupi grecko-katolicki również ze swej strony pomagali do polepszenia tych stosunków. Pewna trudność stąd pochodzi, że biskupi w Ameryce w ogóle dopuszczają tylko księży niezłoty, których w Galicji i na Węgrzech jest mało — a jeszcze mniej takich, którzyby chcieli iść do Kanady.

Minister kończy swoje wywody, wskazując na wystosowane przez rozmaitych mówców apele do zgody i porozumienia. Nie mówiąc się

wcale do spraw wewnętrzno-politycznych Przedlitawji — powiada hr. Gołuchowski — z całego serca do tych apelów się przyłączam. Przy dobrej woli możnaby przecież istniejące sprzeczności wyrównać. Najwyższy czas, aby się to stało. skoro się zważy, ile monarchja nasza już straciła na sile i na powadze, skutkiem niesnasek wewnętrznych. Jeżeli my dziś z tej ostatniej chwili nie skorzystamy, jeżeli nie zabieremy się do pracy i nie przystąpimy do rozwiązania wielkich zadań, które nas czekają, w takim razie ministrowi spraw zagranicznych będzie rzeczywiście trudno, politykę zagraniczną w ten sposób prowadzić, jak się od niego żąda.

Pomyślcie panowie tylko o tem, że w najbliższych trzech latach wywiązać się mamy z trzech wielkich zadań: Many ustanowić autonomiczną taryfę cłową, zawrzeć nową ugodę z Węgrami i odnowić traktaty handlowe z państwami zagranicznymi. Prace to tak olbrzymie, że nawet przy zupełnie normalnem funkcjonowaniu parlamentu nie łatwo im podołać. Jeżeli w najkrótszym czasie stosunki się nie wyjaśnią, zachodzi obawa, że spawy, o których wspominałem, w ogóle nie dadzą się przeprowadzić. A jaki byłby to cios dla całej naszej monarchji sądzę, że nie potrzebuje bliżej wykazywać. (Huczące oklaski).

Z kolei przystąpiono do rozprawy szczegółowej, która z powodu braku miejsca podamy w następnym numerze.

Budapeszt 29 maja. W dalszym ciągu obrad delegacji austriackiej przemawiał po hr. Gołuchowski jako sprawozdawca mgr. Baquhem, który stwierdził, że pomimo gwałtownych miejscami ataków, nawet opozycyjni delegowani nie zwalczali zbytnio w głównych liniach naszej polityki zagranicznej. Co się zaś tyczy obecnych stosunków w Austrii, to mowca wyraża nadzieję, że rodzaj obecnej opozycji będzie tylko przejściowym.

Potem rozpoczęła się dyskusja szczegółowa, w której del. Kaftan wystosował rozmaite interpelacje, na które odpowiadał hr. Gołuchowski.

Po ministrze przemówił del. Dipauli i skonstatował wielkie zadowolenie, jakie w całej monarchji wywołały wywody ministra spraw zewnętrznych w sprawach handlowych i politycznych, a osobliwie stanowisko, jakie zajął wobec średnio-europejskiego związku gospodarczo-celnego. Mowca spodziwiał się, że polityka czeska, którą on uważa za chybną, ustąpi niebawem miejsca innym zapatrywaniom. Osobliwie strzeż się należy powikłania polityki wewnętrznej z zewnętrzną, która nie śmie być wciągniętą do sporów partyjnych. (Żywe oznaki przyzwolenia).

Del. Pacak podnosi, że oświadczenie jego stronnictwa było może ostrzem, ale nie było nieprzystojnem i dlatego musi kategorycznie zaprotestować przeciwko traktowaniu delegowanych ze strony hr. Gołuchowskiego.

Mgr. Baquhem stwierdza, że komisja uchwalia wyrazić ministrowi spraw zewnętrznych niepodzielnie swoje zaufanie i żąda osobnego głosowania nad funduszem dyspozycyjnym.

Następnie cały budżet wraz ze wszystkimi kredytami dodatkowymi zostaje przyjęty i następuje dyskusja nad *ordinarium* wojskowem. Zabierali głos pp. Kottulinsky i Kozłowski.

Następne posiedzenie dzisiaj.

Budapeszt 29 maja. Na dzisiejszem posiedzeniu austriackiej delegacji prowadzono dyskusję szczegółową nad *ordinarium* wojskowem. Del. Weigel omawiał sprawę dostaw dla armji. Powiedział on, że ministerstwo wojny zrzuciło z siebie odium sprawy dostaw dla armji na ministerstwo handlu, które w porozumieniu z izbami handlowymi i przemysłowymi poszczególnych krajów koronnych chce sprawę tę uregulować. Mowca wyraził życzenie, aby Galicji przyznano w dostawach dla armji odpowiedni udział, w stosunku do ilości powołanych stąd rekrutów. Żądał dalej uregulowania sprawy rewersów demolacyjnych, kwestji tak ważnej dla Krakowa, zwrócił się do ministra wojny z prośbą, aby udzielił poparcia wniesionej w tej sprawie przez p. Popowskiego w izbie posłów ustawy. Następnie dyskusję zamknięto.

Wiedeń 29 maja. Austrjacka delegacja przyjęła na dzisiejszem posiedzeniu *ordinarium* i *extraordinarium* wojskowe.

DEPESE

telegraficzne i telefoniczne.

Sytuacja w Austrii.

Wiedeń 29 maja. Wczorajsza konferencja przewodców lewicy nie wydała rezultatu. Rząd dąży do utworzenia większości dla porządku dziennego, a jeśli to się nie uda, zostanie izba rozwiązana. Koerber i Rezek powrócili z Budapesztu. W kołach czeskich mówią o częściowem przesileniu ministerjalnem.

Wiedeń 29 maja. Dzienniki dzisiejsze roztrząsając wczorajszą mowę hr. Gołuchowskiego w delegacjach, uważają za jej punkt kulminacyjny apel ministra do stronnictw, aby ostatecznie raz umożliwić nastanie wewnętrznego pokoju narodowościowego, a przez to załatwienie ważnych zadań państwowych. Pisma stwierdzają, że minister dzielnie odparł zarzuty i ataki Młodoczechów. „Freundenblatt” spodziewa się, że apel ten nie zostanie bez skutku.

Wybory do wiedeńskiej rady miejskiej.

Wiedeń 29 maja. Przy dzisiejszych wyborach uzupełniających do rady miejskiej z kurji pierwszej wybrano 14 kandydatów liberalnych i 7 antisemitów. Liberali stracili 7 mandatów. W jednej dzielnicy przyjdzie do wyboru ścisłego.

Z sejmu węgierskiego.

Budapeszt 29 maja. Przedłożony wczoraj sejmowi węgierskiemu projekt ustawy kwotowej jest identyczny z projektem przeszłorocznym, z tą tylko różnicą, że miałby wejść w życie z dniem 1 lipca b. r.

Powstanie Bokserów w Chinach.

Tientsin 29 maja. Bokserzy ostatniej nocy spalili stację Linliho kolei żelaznej Hunan w oddaleniu 29 mil od Pekinu i zniszczyli kolej żelazną. Wiele urzędników chińskich zamordowano. Jak słyhać, Bokserzy ruszają na Pekin.

Tientsin 29 maja. Powstanie Bokserów wzmagają się. Anglicy i Belgijczycy musieli opuścić Tengtę pod naporem Bokserów. Komunikacja kolejowa między Pekinem i Tientsinem przerwana.

Pekin 29 maja. Ciało dyplomatyczne zebrało się na konferencję celem obradowania nad nadzwyczaj niepokojącą sytuacją.

Sprawa Dreyfusa w parlamencie franc.

Paryż 29 maja. Na wczorajszym posiedzeniu izby deputowanych p. Castellane zgłasza interpelację w sprawie oświadczeń Reinacha co do odnowienia sprawy Dreyfusa. Uchwalono przystąpić natychmiast do dyskusji nad tym przedmiotem. Minister wojny Gallifet, powtarza to, co powiedział w senacie o zajęciach z komisarzem Thompsem i kapitanem Frischem. Minister dodaje, że byłoby pożądanem nie zajmować się już więcej tą sprawą. Rząd również ubolewa, że Frisch poprostu nadużył zaufania i wydał dokumenty ludziom obcym dla celów nieprzystojnych. Minister wyraża nadzieję, że armia nie będzie dawała posłuchu tym, którzy pragną osłabić jej dyscyplinę. (Huczne oklaski, protesty na ławach nacjonalistów). Z kolei zabiera głos dep. Castellane.

Paryż 29 maja. W izbie deputowanych interpelował dep. Castellane w sprawie rewelacji Reinacha, dotyczących afery Dreyfusa. Minister wojny Gallifet powtórzył złożone już poprzednio w senacie oświadczenie o zajęciach z kapitanem Frischem i komisarzem Tompsem z „biura bezpieczeństwa” nr. II. i oświadczył, że w ogóle byłoby wskazane, nie zajmować się więcej tą sprawą.

Prezes gabinetu Waldeck-Rousseau zabrawszy z kolei głos, wywodził, że nie uważał wcale za stosowne zaprzeczć oświadczeniem Reinacha, skoro one są w najzupełniejszej sprzeczności z intencjami rządu. Mowca odczytał następnie listy Tompsa i dodał, że te listy zostały wskutek zdrady pewnego oficera opublikowane. (Lewica przyjęła te słowa długotwałymi hucznymi oklaskami, na prawicy zaś u nacjonalistów powstała silna wrzawa.) Przydenty izby Deschanel usiłował bezskutecznie przywrócić porządek, gdy się to nie udało, przerwał na chwilę posiedzenie. Galerje opróżniono.

Po podjęciu na nowo posiedzenia oświadczył w dalszym ciągu Waldeck Rousseau, że nigdy mu nawet na myśl nie przyszło, ażeby „afery Tompsa” z innego stanowiska pojmować, aniżeli z tego, jakie zajął Gallifet. Prezes ministrów zaprotestował dalej przeciwko insynuacjom, jakoby wzbraniał się przyłączyć do pochwał, udzielonych armji przez ministra Gallifeta.

Dep. Krantz zarzucił w końcuzydentowi ministrów, że obojętnie znosił agitację, mającą na celu wznowienie sprawy Dreyfusa. Na tem dyskusję zamknięto.

Minister Gallifet uczuł się niezdrow i dlatego opuścił salę, powstała przytem nowa wrzawa.

Paryż 29 maja. W końcu posiedzenia izby deputowanych wniesiono z różnych stron kilka porządków dziennych; z tych akceptował prezydent ministrów porządek dzienny, wniesiony przez dep. Bourgeois, w którym powiedziano, że „izba pochwalając postępowanie rządu i przyjmując je do wiadomości, pewna poświęcenia armji dla Francji i republiki, przechodzi do porządku dziennego”.

Pierwszą część powyższego porządku dziennego przyjęła izba 288 głosami przeciw 247, drugą część jednogłośnie, cały zaś porządek dzienny 293 głosami przeciw 246.

Posiedzenie zamknięto wśród okrzyków „Niech żyje Rzeczpospolita!”

Paryż 29 maja. Dotychczas minister wojny Gallifet nie wniósł swej dymisji. Sądzą jednakże, że jeżeli minister — jak słyhać — ma zamiar to uczynić, w takim razie od zamiaru swego w żadnym razie nie odstąpi.

Stambuł 29 maja. W Smyrnie wydarzył się drugi wypadek dżumy. Rada sanitarna uchwalila na nadzwyczajnem posiedzeniu, aby w prowincjach okolicznych zaprowadzoną była ście dniowa kwarantana.

Ostatnie wiadomości i rozmaitości.

Tow. wzajemnych ubezpieczeń. Dyrekcja Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie przedłożyła radzie nadzorczej sprawozdanie z działalności za rok ubiegły we wszystkich działach.

W dziale ogniowym było zeszłego roku ważnych 413.945 polic; w porównaniu z rokiem poprzednim więcej o 13.498 polic.

W roku ubiegłym zebrano zaliczki netto 8.222.047 koron, w porównaniu z rokiem poprzednim więcej o 431.638 koron.

W roku ubiegłym było pożarów 3954: wypłacono wynagrodzeń wraz z funduszem nieuregulowanych jeszcze szkód 5.385.491 koron. W roku ubiegłym wypadków pożaru było o 987 więcej, niż w poprzednim, a wynagrodzeń wypłacono o 179.132 koron mniej.

Bilans z r. ubiegłego wykazuje czystą pozostałość 758.174 kor., bilans zaś z roku poprzedniego 842.996 kor. W r. ubiegłym wynosiły pozostałości o 84.822 kor. mniej.

Fundusz rezerwowi wykazuje czystą pozostałość z r. ubiegłego o 102.487 kor. i wynosi obecnie 5.761.635 kor.

Dział gradowy: W r. ubiegłym ilość polic wynosiła 5.894, więcej o 1595, w porównaniu z r. poprzednim.

W r. ubiegłym wartość zabezpieczona wynosiła 45.189.745 kor.; powiększenie w porównaniu z r. poprzednim o 4.305.379 kor.

W r. 1899 fundusz ubezpieczonych wynosił 1.379.065 kor., w r. 1898 zaś 1.347.175 kor.

Wypłacono za szkody wyrządzone w roku ubiegłym 1.272.250 koron, w r. poprzednim 1.717.229 koron.

Fundusz rezerwowi wynosi obecnie 1.391.902 koron.

Dział życiowy: W roku 1898 była produkcja 7.973.497 koron — 1899 roku zaś 15.516.097 koron.

Stan ubezpieczeń z końcem roku 1899 wynosi 21.536 polic, kapitał ubezpieczony 73.478.530 koron, a renty 2.097.393 koron.

Przeciwko powłóczystym sukniom. Policja poznańska zamierza wydać przepis, grozący karą do 30 marek tym paniom, które powłóczystymi sukniami wytwarzają na ulicach przykrą dla przechodniów kurtawę. Rozkaz taki przydałby się i dla nas.

Zmiana nazwiska. Namiestnictwo zezwoliło p. Władysławowi Zaudererowi, oficjelowi pocztowemu, na zmianę nazwiska rodowego Zauderer na Zadurski.

Zatarg wśród pielgrzymów. Z Rzymu donoszą: W kościele św. Piotra przyszło do bardzo przykrych zajęć między pielgrzymami francuskimi i niemieckimi. Pielgrzymi niemieccy śpiewali pieśni niemieckie. Francuzi, uważając to za prowokację, zażądali przestania niemieckich śpiewów. Niemcy to uczynili, lecz Francuzi ze swej strony zaczęli śpiewać pieśni francuskie. Wywiązała się przykra scena w kościele, wśród której jeden francuski ksiądz wypoliczkował niemieckiego.

Goląb pocztowy. Goląb zbłąkany, na nożce obrożka z znakiem J. F. 99 pod skrzydłem Franz Lwów 50, zjawił się o 7 rano 25 bm. u leśniczego Józefa Worobeckiego w Dobrohostowie, poczta Stebnik koło Drobobyca.

Sprawiedliwości stało się zadość. Z Sambora donoszą, iż samborski wydział powiatowy, uwzględniając rekurs ohywateli gminy Sambora, wniesiony przeciw uchwałę rady miejskiej z 21 lutego br. przynajmniej Ludwikowi Eitnerowi inspektorowi policji miejskiej emeryturę w kwocie 1000 koron — uchylł zakreślowaną uchwałę rady miejskiej. A więc przeciwnie do poprzedniego do wyznaczenia premji wielkiemu inkwizytorowi samborskiemu.

Wiadomości giełdowe.

Wiedeń 29 maja. Zamknięcie giełdy godz. 2 m. 30. Akcje austr. Zakł. kred. 713-—. Akcje węg. Zakł. kred. 713-—. Akcje Anglobanku 283-—. Akcje Unionbanku 581-—. Akcje Laenderbanku 433-50. Akcje Bankvereinu 509-—. Akcje Bodencredit 922-—. Akcje gal. Banku hipotecznego 670. Akcje kolei państw. 656-50. Akcje kolei polski 106-50. Akcje tramw. lit. a) 333-—, lit. b) 325-—. Akcje kol. Elbethal 489-—. Akcje kol. Polnocnej 62-90. Akcje kol. Czerniowieckiej ——. Akcje Alpiny 485-50. Akcje Rima Muranyi 555-—. Akcje praskiego Tow. zel. 1900-—. tow. ——. Akcje fabryki broni 355-—. Akcje tureckie tytoniowe 289-—. Oblig. węg. indemn. 91-75. Renta majowa 97-25. Austr. renta koron. 95-45. Węgierska renta koronowa 91-15, 56 l. listy Tow. kred. ziem. 91-75, 4 proc. listy Banku kraj. 93-—, 4 i pół proc. listy Banku kraj. 99-50, 4 proc. listy Banku hip. 92-—, 4 i pół proc. listy Banku hipot. 98-50, 5 proc. listy Banku hipot. 109-50, 4 proc. Gal. oblig. propn. 95-25, 4 proc. Gal. pożycz. kraj. z roku 1893 91-75, 4 proc. pożyczka m. Lwowa 90-50, Losy tureckie 114-25, Marki 118-27, Ruble 256-—.

Przyjechali do Lwowa.

dnia 29 maja 1900 r.

HOTEL IMPERIAL ul. Trzeciego Maja l. 3, pierwszorzędny hotel, kawiarnia i restauracja. Br. M. Hagen z Wielkiej Ocz. W. Posturski z Sereńdno. J. Kanitz z Londynu. K. Dworak. F. Styliński z Wojnicza. F. Kućka z Stuhlweisburga. W. Gorayski z Kolostraw. Z. Jabłonski z Reichenbergu. T. Szymanski z Pragi. S. Schänker z Budapesztu. K. Schachenberg z Cieplie. Z. Manierski. K. Holewinski z

